

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N.Mazur)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N.Budăi, V.Mihaila, Iu.Cotruță)

## Î N C H E I E R E

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Svetlana Filincova  
Galina Stratulat  
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina, reprezentați de avocatul Pohila Igor și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina împotriva Republicii Moldova, Ministerului Justiției, Procuratura Generală a Republicii Moldova, intervenient accesoriu Guzic Vladislav cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală,

împotriva deciziei din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

### c o n s t a ț ă :

La 06 aprilie 2020 Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina au depus cerere de chemare în judecată împotriva Republicii Moldova, Ministerului Justiției, Procuratura Generală a Republicii Moldova, intervenient accesoriu Guzic Vladislav cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că, sunt foștii- Director general (A.Cîșlaru), șef al Departamentului producerii și export-import (A.Bogdanova) și șef al Departamentului economic-financiar-contabil (G.Florea) a SA „CARMEZ”, fiind și acționari ai SA „CARMEZ”, deținând din decembrie 2004 împreună peste 48% din acțiunile companiei.

Au relatat că în septembrie 2008 o companie fantomă SRL „Globauto” (în prezent lichidată) cu capitalul statutar doar de 5400 lei și cu domeniile de activitate turism și transport auto printr-o schemă obscură a procurat de la stat 6,82% din acțiunile SA „CARMEZ” (ultimul pachet de acțiuni, fiind deținut de stat). Imediat după înstrăinarea pachetului de acțiuni a statului către SRL „Globauto” în noiembrie 2008 în mass-media controlată de Partidul Comuniștilor din RM a fost lansată campania de denigrare a conducerii SA „CARMEZ”, astfel pregătind opinia publică pentru acțiunile ulterioare.

Au comunicat că la 27 ianuarie 2009 SRL ”Globauto” a adresat o scrisoare Consilierului Președintelui RM dlui S.Pușcuță în care a acuzat reclamanții în

procurarea ilegală în decembrie 2004 a acțiunilor SA „CARMEZ” și a solicitat verificarea acestei informații cu tragerea la răspunderea persoanelor vinovate.

Au relatat că la 04 februarie 2009 scrisoarea SRL ”Globauto” cu rezoluția consilierului Președintelui RM dlui Pușcuță ”Pentru examinare. Să prezentați informația despre rezultatele examinării în termen de 15 zile” a fost expediată în adresa Procuraturii Generale RM.

Procuratura Generală în baza scrisorii SRL „Globauto” la 15 februarie 2009 a pornit urmărirea penală în baza art.XXXXX. Rezoluția dlui Pușcuța a fost anexată la dosar penal cu aplicarea ștampilei „CONTROL”.

La 17 februarie 2009 adjunctul Procurorului General a expediat cauza penală Procuraturii municipiului Chișinău pentru efectuarea urmăririi penale.

La 03 martie 2009 procurorul V.Guzic a emis ordonanța privind autorizarea interceptării convorbirilor telefonice a reclamantilor.

Prin încheierea judecătorului de instrucție, XXXXX (judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău) din 03 martie 2009 interceptarea convorbirilor a fost autorizată.

Au indicat că la 17 martie 2009 de către procuror a fost audiat în calitate de martor reprezentantul SRL „Globauto”. Acesta a pretins că prin tranzacțiile din decembrie 2004 SRL ”Globauto” i-a fost cauzat prejudiciu în mărime de 6 585 622 lei ( SRL „Globauto” a devenit acționar a SA „CARMEZ” abia în septembrie 2008).

În aceeași zi, SRL „Globauto” a fost recunoscut în calitate de parte civilă.

Au notat că la 06 aprilie 2009 reclamantii sunt recunoscuți ca învinuiți, fiind acuzați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.XXXXX.

La 21 aprilie 2009 Anatolie Cîșlaru a fost reținut de procurorul al Procuraturii Chișinău, în privința lui fiind eliberat mandat de arest pe un termen de 30 de zile. Avocatul ultimului la 24 aprilie 2009 a depus recurs împotriva mandatului de arest, dar la 30 aprilie 2009 Curtea de Apel Chișinău a respins recursul.

La 05 mai 2009 avocatul reclamantului Anatolie Cîșlaru a solicitat schimbarea măsurii preventive cu arest la domiciliu, cererea fiind respinsă de către Judecătoria Rîșcani, mun.Chișinău.

A menționat că ulterior, la 19 mai 2009 Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău a admis demersul procurorului și a prelungit arestul pentru 10 zile. Încheierea instanței a fost contestată atât de avocatul învinuitului A.Cîșlaru, cât și de procuror.

La 22 mai 2009 Curtea de Apel a respins recursul avocatului și a admis recursul procurorului și a prelungit durata mandatului de arest pe o perioadă de 30 de zile.

La 26 mai 2009 avocatul reclamantului Anatolie Cîșlaru a solicitat Judecătoriei Rîșcani schimbarea măsurii preventive cu arest la domiciliu, cererea fiind respinsă la 29 mai 2009. Anatolie Cîșlaru a depus recurs împotriva încheierii din 29 mai 2009, iar la 02 iunie 2009 Curtea de Apel a admis recursul avocatului și a dispus liberarea provizorie a lui Anatolie Cîșlaru sub control judiciar pe un termen de 30 de zile cu aplicarea mai multor restricții.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani Chișinău din 19 iunie 2009 termenul de liberarea provizorie a lui Anatolie Cîșlaru sub control judiciar a fost prelungit cu 30 de zile.

La 20 iulie 2009 prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău cauza penală a fost reținută spre examinarea în fond cu prelungirea măsurii preventive

liberarea provizorie sub control judiciar. Încheierea menționată a fost atacată cu recurs de procuror, care a solicitat menținerea restricțiilor stabilite anterior, în special restricțiilor ce țin de exercitarea profesiei.

La 04 august 2009 Curtea de Apel Chișinău a admis recursul procurorului și a aplicat reclamantului Anatolie Cîșlaru restricții ce țin de exercitarea profesiei.

La 06 noiembrie 2009 Judecătoria Centru mun.Chișinău a emis încheierea prin care a respins demersul procurorului privind schimbarea reclamantului Anatolie Cîșlaru măsurii preventive din liberarea provizorie sub control judiciar la arest preventiv pe termen de 90 de zile și a admis demersul avocatului privind înlocuirea liberării provizorie sub control judiciar în declarație de nepărsire a țării pe un termen de 60 de zile.

Reclamanta Ala Bogdanova a fost reținută de procurorul Procuraturii Chișinău la 21 aprilie 2009 care a solicitat judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău arestarea pentru 30 de zile.

La 23 aprilie 2009 s-a respins demersul procurorului și a fost aplicat fața de Ala Bogdanova măsura preventivă - arest la domiciliu până la 21 mai 2009.

La 30 aprilie 2009 Curtea de Apel Chișinău a respins recursul procurorului și a admis recursul avocatului înlocuind arestul la domiciliu cu liberarea provizorie sub control judiciar cu aplicarea restricțiilor ce țin de exercitarea profesiei.

La 04 mai 2009 procurorul a solicitat revocarea măsurii preventive aplicate Alei Bogdanova în încheierea din 30 aprilie 2009, aplicându-i arest la domiciliu. Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani din 06 mai 2009 cererea procurorului a fost respinsă. La 19 mai 2009 Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău a admis demersul procurorului și a prelungit în privința Alei Bogdanova măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar cu aplicarea restricțiilor ce țin de exercitarea profesiei. La 19 iunie 2009 prin încheierea Judecătoriei Rîșcani Chișinău termenul de liberarea provizorie a sub control judiciar a fost prelungit cu încă 30 de zile.

La 20 iulie 2009 prin încheierea Judecătoriei Centru, mun.Chișinău cauza penală a fost reținută spre examinare în fond cu prelungirea măsurii preventive-liberarea provizorie sub control judiciar. Încheierea menționată a fost atacată cu recurs de procuror, care a solicitat menținerea restricțiilor stabilite anterior, în special restricțiilor ce țin de exercitarea profesiei. Curtea de Apel Chișinău la 04 august 2009 a admis recursul procurorului și a aplicat Alei Bogdanova restricții ce țin de exercitarea profesiei. La 06 noiembrie 2009 judecătoria Centru mun.Chișinău a emis încheierea prin care a admis demersul avocatului privind înlocuirea măsurii preventive pentru Alei Bogdanova din liberarea provizorie sub control judiciar în declarație de nepărsire a țării pe un termen de 60 de zile.

Reclamanta Galina Florea a fost reținută de procurorul Procuraturii Chișinău la 21 aprilie 2009, care a solicitat instanței alegerea măsurii preventive-arestul preventiv pe un termen de 30 zile. La 23 aprilie 2009 judecătorul de instrucție XXXXX a respins demersul procurorului și a aplicat fața de Galina Florea măsura preventivă - arestul la domiciliu până la 21 mai 2009. Curtea de Apel Chișinău la 30 aprilie 2009 a respins demersurile procurorului și avocatului și a menținut măsura preventivă - arest la domiciliu.

La 15 mai 2009 procurorul a solicitat prelungirea arestului la domiciliu, Judecătoria Rîșcani mun.Chișinău a respins demersul procurorului și a schimbat Galinei Florea măsura preventivă din arest la domiciliu în liberarea provizorie sub

control judiciar cu aplicarea restricțiilor ce țin de exercitarea profesiei. Procurorul la 15 iunie 2009 a solicitat prelungirea măsurilor preventive aplicate la 19 mai 2009, demersul procurorului fiind admis de către instanță.

La 20 iulie 2009 prin încheierea judecătorei Centru, mun. Chișinău cauza penală a fost reținută spre examinarea în fond cu prelungirea măsurii preventive-liberarea provizorie sub control judiciar. Încheierea menționată a fost atacată cu recurs de procuror, care a solicitat menținerea restricțiilor stabilite anterior, în special restricțiilor ce țin de exercitarea profesiei. La 04 august 2009 Curtea de Apel Chișinău a admis recursul procurorului și a aplicat Galinei Florea restricții ce țin de exercitarea profesiei.

La 06 noiembrie 2009 judecătoria Centru mun. Chișinău a emis încheierea prin care a admis demersul avocatului privind înlocuirea măsurii preventive pentru Galina Florea din liberarea provizorie sub control judiciar în declarație de nepărăsire a țării pe un termen de 60 de zile.

De asemenea prin încheierea judecătorei Centru mun. Chișinău din 25 mai 2012 au fost aplicate sechestre asupra bunurilor reclamantilor.

În cadrul examinării dosarului în instanța de judecată, la 27 ianuarie 2012, după mai bine de trei ani de zile de la începerea examinării, acuzatorul de stat a solicitat restituirea cauzei penale pentru înaintarea unei noi învinuiri mai grave.

La 26 martie 2012 procurorul a emis trei ordonanțe de punere sub învinuire acuzând reclamantii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. XXXXX din Codul Penal, în aceeași zi dosarul în cauză a fost repetat expedit în instanța de judecată.

La 05 iulie 2013, după 4 (patru) ani de examinare, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a pronunțat sentința în cauza penală menționată și a achitat reclamantii din motivul că nu s-a constatat existența faptelor infracțiunii. De asemenea, au fost anulate măsurile de asigurare (sechestre asupra bunurilor) aplicate prin încheierea din 25 mai 2012.

Ne fiind de acord cu hotărârea instanței de fond, procurorul a depus apel împotriva sentinței din 05 iulie 2013. La 25 mai 2016, după aproape 3 (trei) ani de examinare, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în cauza penală prin care a respins ca nefondat apelul procurorului. Ne fiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a depus recurs asupra deciziei din 25 mai 2016.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 aprilie 2017 recursul procurorului a fost declarat inadmisibil.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 martie 2018 a fost declarat inadmisibil recursul în anulare așa numitei părți vătămate Romaniuc Ecaterina. Astfel, ultima decizie în dosarul penal în cauză a fost adoptată după mai mult de 9 (noua) ani de la pornirea urmăririi penale.

Au invocat și faptul că, la 22 mai 2009 la inițiativa SRL "Globauto" (la cererea căreia a fost pornită urmărirea penală în privința reclamantilor) a fost convocată Adunarea Generală a Acționarilor SA "Carmez". Folosindu-se de lipsa reclamantilor care au fost arestați, SRL "Globauto" în persoana directorului dlui Andrei Antonevici, a acaparat întreprinderea prin numirea sa în funcția de director general a SA "Carmez", înlocuind managementul companiei cu persoane loiale SRL „Globauto”.

La 23 septembrie 2009 hotărârea Adunării Generale a Acționarilor SA „Carmez” din 22 mai 2009 în partea numirii lui Andrei Antonevici în calitate de

director general a SA „Carmez” a fost anulată prin hotărârea judecătoreiei Bonanica, mun.Chișinău ca fiind ilegală.

Prin ordinul nr.389 din 23.04.2009 reclamantul Anatolie Cîșlaru s-a întors în funcția de director general.

Au afirmat că pornirea urmăririi penale și tragerea reclamanților la răspunderea penală a fost o parte din schema criminală de preluarea controlului asupra celei mai mari întreprinderi de procesare a carnei din țară. Despre aceasta vorbește: implicarea instituțiilor de stat (Președinția RM), care nu aveau împuterniciri legale de a da ordine, dispoziții organelor de drept, de a „lua la control” etc.; înstrăinarea ilegală a pachetului de acțiuni a SA ”Carmez” care aparținea statului unei companii fantome SRL „Globauto”; pornirea urmăririi penale la cererea SRL „Globauto,, care a devenit acționar SA ”Carmez” doar cu câteva luni până la denunț: adresarea SRL „Globauto” nu direct la organele de drept, ci la Președinție; recunoașterea în calitate de parte civilă în dosar penal a SRL „Globauto” care a pretins că prin tranzacțiile din decembrie 2004 i-a fost cauzat prejudiciu în mărime de 6 585 622 lei, deși SRL „Globauto” a devenit acționar a SA „CARMEZ” abia în septembrie 2008; preluarea controlului asupra SA ”Carmez” de către directorul SRL „Globauto” A. Antonevici în timp ce reclamanții au fost arestați; înregistrarea ilegală (pe timp de noapte) de către Camera înregistrării de Stat a hotărârii adunării acționarilor SA ”Carmez” din 22 mai 2009 care a „legalizat”, acapararea întreprinderii; lichidarea SRL „Globauto” după achitarea reclamanților.

Prin prisma art.art.3,6,7,10 a Legii nr. 1545, au solicitat încasarea de la pârât în beneficiul lui Cîșlaru Anatolie a sumei de 34 227,41 lei cu titlu de salariu pierdut; în beneficiul Alei Bogdanova a sumei de 97 580,24 lei cu titlu de salariu pierdut; în beneficiul Galinei Florea a sumei de 96 790,18 lei cu titlu de salariu pierdut; încasarea de la pârât în beneficiu lui Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina în mod solidar în sumă de 177 880 de lei cu titlu de compensarea sumelor plătite de reclamanți pentru asistența juridică în instanțele de judecată naționale; încasarea de la pârât în beneficiul lui Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina în mod solidar suma de 147 090,25 lei cu titlu de compensarea sumelor plătite de reclamanți pentru asistența juridică la CtEDO; încasarea de la pârât a prejudiciul moral în beneficiul lui Cîșlaru Anatolie a sumei de 950 000 lei, în beneficiu Alei Bogdanova a sumei de 500 000 lei , în beneficiul Galinei Florea a sumei de 500000 lei și încasarea, în mod solidar, a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 03 martie 2021 a Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat, din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției R.Moldova în beneficiul lui Cîșlaru Anatolie suma de 34277, 41 lei cu titlu de salariu pierdut și prejudiciul moral în sumă de 80 000 lei. S-a încasat, din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției R.Moldova în beneficiul Alei Bogdanova suma de 97580,24 lei cu titlu de salariu pierdut și prejudiciul moral în sumă de 50000 lei. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției R.Moldova în beneficiul Galinei Florea suma de 96790,18 lei cu titlu de salariu pierdut și prejudiciul moral în sumă de 60000 lei. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției R.Moldova în beneficiul lui Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina în mod solidar, cheltuielile pentru asistență juridică la CEDO în sumă de 70000 lei și pentru

asistență juridică în instanțele naționale 71000 lei. În rest, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova. S-a admis apelul depus de avocatul Pohila Igor în interesele lui Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina, s-a modificat hotărârea din 03 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării prejudiciului moral și în partea încasării cheltuielilor pentru asistență juridică, majorând suma încasată cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lui Cîșlaru Anatolie de la 80 000 de lei până la 100 000 de lei, în beneficiul Alei Bogradonva de la 50 000 de lei până la 60 000 de lei și cheltuieli pentru asistență juridică în cadrul dosarului penal de la 71 000 de lei până la 177800 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică la CtEDO de la 70 000 de lei până la 147090, 25 de lei. În rest hotărârea s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că în conformitate cu prevederile art.66 alin.(3) CPP, în cazul în care învinuirea nu a fost confirmată, învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la reabilitare. În conformitate cu prevederile art. 23 alin. (3) din CPP potrivit căruia, persoana achitată sau în privința căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum și să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.

Conform art. 3 alin.(1) lit. a) al aceeași Legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală. Iar potrivit art. 6 lit. b) din aceeași Lege, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

În conformitate cu art.53 alin.(2) din Constituția RM, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 11 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești statuează că, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Instanța de apel, cu referire la prevederile art. 5 alin. (2) din CPC a menționat că, nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare și a reiterat că la pct. 15 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2012, cu privire la examinarea litigiilor privind repararea

prejudiciului moral și material cauzat persoanelor deținute prin violarea art. 3, 5, 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, este menționat că instanțele de judecată urmează să primească cererea cu privire la despăgubire și să o soluționeze conform procedurii civile, aplicând direct prevederile Convenției Europene și jurisprudența Curții Europene.

Instanța de apel a considerat întemeiat raționamentul instanței de fond în partea ce ține de încasarea prejudiciului material format din salariul neachitat pe perioada urmăririi penale, fiind dispusă încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției R.Moldova în beneficiul lui Cîșlaru Anatolie suma de 34277,41 lei cu titlu de salariu pierdut, în beneficiul Alei Bogdanova a sumei de 97580,24 lei, în beneficiul Galinei Florea suma de 96790,18 lei.

Cât privește prejudiciul moral, instanța de apel a reținut că potrivit materialului probator anexat la actele cauzei se denotă incontestabil faptul că, reclamanților Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina le-au fost cauzate suferințele psihice, prin faptul că au fost învinuiți pentru săvârșirea unei infracțiuni.

De altfel, suferințele psihice suportate de Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina se manifestă și prin faptul că aceștia, fiind persoane cu autoritate meritată în societate, au fost învinuiți pentru acțiuni în care nu s-au constatat existența faptei infracțiunii, pe parcursul unei perioade îndelungate de timp.

Având în vedere, în principal, criteriile referitoare la consecințele suferite pe plan psihic, gravitatea și caracterul acestora, sentimentul de afectare a personalității morale și altele, constată cu certitudine că reclamanților li-au fost cauzate suferințe psihice în timpul aflării lor sub urmărirea penală cu statut de bănuiți, învinuiți și inculpați pe o perioadă îndelungată de timp (8 ani), prin multiplele citări la acțiunile procesuale, prin aplicarea în privința acestora a măsurii preventive sub formă de obligare de a nu părăsi localitatea, prin durata acțiunilor procesuale ce au derulat mai mult de 8 ani, instanța de apel a menționat că prima instanță just a ajuns la concluzia admiterii pretențiilor cu privire la recuperarea prejudiciului moral.

Instanța de apel a notat că în asemenea împrejurări, se constată ca lipsită de suport legal afirmația susținută în apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova precum că reclamanții/apelanți Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina nu au prezentat probe veridice, admisibile și pertinente care ar confirma faptul prejudicierii considerabile a acestora și respectiv, nu este temei de a genera obligațiunea statului de a repara prejudiciul moral cauzat acesteia, deoarece acestea se combat prin constatările menționate supra. Or, omisiunile admise de organul de urmărire penală, denotă anumite carențe în activitatea acestuia, care au dus la efectuarea unor acțiuni de urmărire penală fără să fi existat probe suficiente care să le justifice.

La 03 septembrie 2021 Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina, reprezentați de avocatul Pohila Igor au declarat recurs, prin care au solicitat modificarea deciziei instanței de apel prin majorarea cuantumului sumelor încasate în beneficiul lui Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina în partea prejudiciul moral cauzat.

În motivarea cererii de recurs au invocat prevederile art.11 din Legea nr.1545 și art.219 alin.(4) Cod de procedură penală.

La 13 septembrie 2021 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că criteriile de apreciere a prejudiciului moral sunt distinse prin importanța prejudiciului, prin durata și intensitatea suferințelor psihice sau fizice, prin consecințele vătămătoare. Un alt criteriu pentru stabilirea cuantumului despăgubirilor destinat compensării prejudiciului moral este criteriul echității. Acest criteriu presupune că cuantumul despăgubirilor destinate reparării prejudiciului moral trebuie să fie just, echitabil și nu exagerat.

Astfel a notat că de aici se determină și rațiunea prevederilor art. 2037 alin. (1) și (2) Cod civil, care stipulează că mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La caz, nu poate fi neglijat faptul că în privința reclamanților/intimaților au fost întreprinse doar măsuri procesuale legale care erau prevăzute de legislația procesual penală și care urmau de a fi întreprinse pentru cazul de infracțiune săvârșirea căreia era imputată acestuia. Astfel, prejudiciul moral urma a fi privit ca o compensare și nicidecum ca obținerea unor foloase necuvenite.

În situația din speță măsurile procesuale de constrângere au fost admise de către instanțele judecătorești, iar reclamanții/intimații nu a probat nici faptul că informația privind învinuirea sa a avut o rezonanță în societate, a fost discutată activ de către societate și a avut un impact negativ asupra sa sau asupra poziției sale sociale și este rezultatul acțiunilor organului de urmărire penală.

A relatat recurenta că nu au fost prezentate probe justificative care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate.

Pretențiile cu privire la prejudiciul material trebuie să fie convingătoare și nu speculative, cu riscul aplicării celei mai puțin convenabile metode pentru reclamant (a se vedea hot. Popov nr. 1 c. Moldovei, satisfacția echitabilă, 2006, para. 12).

Reiterează recurenta că, pentru angajarea răspunderii Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penale, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ca ilicite. Or, la materialele cauzei nu există nici-un act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 24 iunie 2021, și a fost expediată participanților la proces la 20 august 2021 (f.d.115-116), prin urmare cererile de recurs declarate la 03 septembrie 2021 și 13 septembrie 2021 se consideră depuse în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina, reprezentați de avocatul Pohila Igor și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina, reprezentați de avocatul Pohila Igor și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina, reprezentați de avocatul Pohila Igor și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Cîșlaru Anatolie, Bogdanova Ala, Florea Galina, reprezentați de avocatul Pohila Igor și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru